

Preek ds. T.J. Keegstra – H.C. Zondag 34

Ps. 119: 21, 23

Ps. 119: 3, 28

Ps. 147: 1, 2, 7

Ps. 27: 1, 4, 7

Ps. 73: 9, 10, 11

Lezen: Exodus 19 : 3 - 6, Psalm 119 : 9 - 16, 33 - 40

Tekst : H.C. Zondag 34

Gemeente van de Here Jezus, broeders en zusters,

Heel wat christenen willen de zondagen over de wet best missen. Nota bene: Tien weken lang preken over die wet! Dat is goed voor slaven: al maar eisen en plichten. Lasten en beperkingen. Veel moeten en weinig mogen. Om nachtmerries van te krijgen. Bange dromen over hel en eeuwig oordeel. Is dat verlossing? Nee, dat is vrijheidsberoving! <> En neemt u nu Psalm 119. Die langste psalm uit de Bijbel is één lofzang op de wet van God. De dichter heeft haar als iets fijns gezien. En Israël heeft ook een feest gevierd met de naam: Simchat Thora - vreugde van de wet. Om je over te verbazen! Maar ook om te gaan luisteren! Dan leer je de wet anders zien. Niet als een dwangbevel. Maar op de manier van Ps. 147: "Hij heeft Jakob zijn woorden bekend gemaakt, Israël zijn inzettingen en verordeningen. Aldus heeft Hij aan geen enkel volk gedaan en zijn verordeningen kennen zij niet. Halleluja!"

De wet was voor Israël een uitzonderlijk geschenk van hun God en Bondgenoot. Wat een eer had Hij hen daar mee gedaan. Om te feesten! Ook om van te zingen: "Ik ben van harte zeer verblijd over de weg van uw getuigenissen. Want daarin ligt mijn zaligheid.

Ik vat de tekst zo samen: "Vaders cadeau van de wet". Door dat cadeau doet Hij zich kennen als:

1. Verlosser van zijn volk
2. Heer van zijn volk
3. Bruidegom van zijn volk

1. "Ik ben de HERE, uw God, die u uit Egypte, uit het diensthuis heb uitgeleid." Zo begint de HERE als Hij zijn wet aan Israël geeft. Hij zegt hen eerst wie Hij is en wat Hij heeft gedaan voor hen. En dat is toch wel een heel fijn begin!

De HERE had ook zo kunnen beginnen: "Ik ben de HERE, uw God, die de hemel en de aarde en alles geschapen heb. Daarom doe wat Ik zeg!".

Geen mens had daartegen bezwaar kunnen maken. Want dat is Hij ook: God, de Schepper, die recht op ons heeft. Maar de wet was dan wel een verschrikking geweest! Want we hebben Hem miskend in dat recht. Hem verworpen. En zijn kroon hebben we op ons eigen hoofd willen zetten.

Mensen, wat hebben we daardoor een ellende in de wereld gebracht! We zijn daardoor, zegt Paulus, een ontaard en verkeerd geslacht geworden. Ons leven is er door in ontbinding gekomen. Met al de gevolgen van dien! Verrotting en decadentie grepen om zich heen.

De Bijbel laat dat duidelijk zien. Neem de wereld maar van voor de zondvloed. De HERE liet de mensen gaan in hun eigen wegen. Meteen kwamen de gevolgen van de zonde te zien. De wereld werd zó vol van boosheid en geweld, dat God haar voor zijn ogen niet meer zien kon.

Later bleek dat opnieuw bij Sodom en Gomorra. En ook bij de Amoriëten. Dat God die mensen uit Kanaän verdreef, was echt niet een voortrekken van Israël. Nee, de ongerechtigheid van die Amoriëten was vol geworden (Gen. 15:16).

Daarom kreeg Israël ook de waarschuwing mee om hun afgoden niet over te nemen. (Lev. 18) Geen wonder. Want die afgoderij werkte de ontbinding in de hand. Ze had zich sterk geconcentreerd op de seksualiteit.

Baäl en Astarte waren mannelijke en vrouwelijke godheden die de seksuele verwording stimuleerden. In hun tempels werd prostitutie bedreven. De feestdagen ter ere van die goden waren hoogtepunten van seksuele uitpattingen: hetero - en homoseksuele.

De heidense religies brachten voor hun aanhangers geen ethische consequenties mee. Ze konden zich rustig uitleven. In de tijd van het Oude Testament. Ook in die van het Nieuwe. Slaat u straks thuis Rom. 1 maar eens op. Dan ziet u dat in Paulus' dagen het leven net zo verrot is geweest.

De heidense religies laten de mens doen, wat hij zelf wil. Als men zich nog aan bepaalde regels houdt dan gebeurt dat puur uit eigenbelang. Vraagt dat belang de ander te bedriegen, te bestelen of zelfs te doden, dan doet men dat zonder het gevoel te hebben met de goden op gespannen voet te staan. Het eigenbelang is de maatstaf voor heel hun godsdienst. Ook het brengen van offers, zelfs van kinderooffers, wordt ingegeven door: "Hoe word ik er beter van?".

Wat dat betreft is er vandaag niets nieuws onder de zon. De 'ik-cultuur' waar onze wereld kapot aan gaat, laat dezelfde verrotting en decadentie van de zonde zien.

Had de HERE daarom zonder meer zijn wet gegeven en gezegd: Ik ben de HERE, uw Schepper, leef naar mijn geboden - het had onze dood betekend. Zoals Paulus ook zegt in Rom. 7: Het gebod dat ten leven moest leiden bleek voor mij ten dode te zijn.

Maar de HERE deed anders. Hij is niet een onbewogen God die, zonde of geen zonde, zijn wet proclameert. Nog eens, niemand had zich kunnen verontschuldigen. Ze is en blijft de universele wet van God, waaraan Hij van meet af aan ieder schepsel gebonden heeft.

Maar als Hij haar opnieuw proclameert dan doet Hij dat als de God van het Verbond, die Zich groot heeft gemaakt als de God van veel verlossingen: "Ik ben de HERE, uw God, die u uit het slavenhuis, Egypte, heb uitgeleid."

Wat moeten bij die woorden de harten van de Israëlieten onstuimig geklopt hebben! Daar was de HERE weer, die hen zo geweldig verlost had! Wat was de nood groot geworden. Rechteloze slaven waren ze onder de duivelse overheersing in een vreemd en vijandig land. Ze voelden nóg de zwepen op hun pijnlijke ruggen kletsen. Maar nu waren ze vrij. Helemaal vrij!

Omdat ze zelf zo enorm waren? Jozua 24 laat anders zien. Ze hebben in Egypte ook zelf de afgoden gediend. De HERE moest hen niet alleen van de tirannie van Farao verlossen, maar ook uit die van zonde en afgoderij, van verwereldlijking en deformatie.

Zo zegt Hij tegen hen: "Ik ben de HERE, uw God, die u verlost heb! "Nu dan, indien gij aandachtig naar Mij luistert en mijn verbond bewaart, zult gij uit alle volken Mij ten eigendom zijn. Want de ganse aarde behoort Mij. En gij zult Mij een koninkrijk van priesters zijn en een heilig volk."

Dat is de God van die wet! Niet iemand die met een zweep de ruggen striemt. En die de mensen aan banden legt. Nee, eerst heeft Hij zijn volk in de ruimte gezet. In de vrijheid en blijheid van de kinderen van God. Zo gaf Hij zijn wet. Niet als een loodzware last. Als een handicap. Maar ter wille van die vrijheid en blijheid. Opdat het een rijk volk, een koninkrijk van priesters zou blijven!

Denk toch niet, broeders en zusters, en ook jullie niet jongelui, dat de wet onze levenontplooiing in de weg zou staan. Dat beweert men vandaag. Maar zo is het niet! Ze is de wet van Hem die ons eerst uit het diensthuis van satan, zonde en dood heeft uitgeleid. Om vrije en blijde kinderen van Hem te zijn!

Zó komt Hij tot ons met zijn wet. Niet om ons te beknotten. Maar vanwege die vrijheid. Ook van ons geldt: "Gij echter zijt een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterschap, een heilige natie, een volk Gode ten eigendom om de grote daden te verkondigen van Hem die u uit de duisternis geroepen heeft tot Zijn wonderbaar licht. U eens - niet zijn volk -, nu Gods volk. Eens zonder ontferming, nu in zijn ontferming aangenomen" (1 Petr. 2).

In dat kader staat de wet. Ze bedoelt niet ons leven aan banden te leggen. God gaf haar om ons nieuwe leven te beschermen. Om dat tot ontplooiing te brengen. De wet is voluit evangelisch van karakter! Veel mensen zien tussen wet en evangelie een tegenstelling. De wet zou hard en naargeestig zijn. Het evangelie maakt vrij en blij!

Wat vergist men zich. Het Hebreeuwse woord voor wet is: Thora. Dat woord betekent letterlijk: onderwijzing, instructie.

Gods wet is een onderwijzer die je wegwijst in het verkeer met God! Zonder die wegwijzer raakt je de weg weer kwijt. Je komt dan weer in het oerwoud van de zonde terecht. Gods Thora houdt je op de goede weg. Daarom wordt er in de Bijbel zo blij gezongen over die wet. Nota bene, de langste psalm één loflied op de wet! Geprezen zij de HERE, leer mij uw inzettingen. In de weg van uw getuigenissen verblijd ik mij, als over allerlei rijkdom. Doe mij het pad van uw geboden betreden. Want daarin heb ik lust. Zo ging men dat feest van de wet ook vieren. Omdat men haar niet zag als een last, een corvee, maar als wegwijzer. Als stimulans om te leven!

O, wat kunnen wij nog met onze vragen komen: Waarom moet ik dit? Waarom dat? Er is nog zoveel ongeloof en kleingeloof bij ons. Dan verliezen we die prachtige functie van de wet uit het oog. En we zijn er niet aan toe om met Israël feest te vieren.

Vergeet toch nooit, broeders en zusters, dat het gaat om dat feest. In uw leven moet de roem blijven: Christus heeft ons verlost van de vloek van de wet!

Dat is niet: We zijn van de wet af. Dat zou een ramp zijn. Want we waren Gods wegwijzer kwijt. Zo zijn we van de wet verlost dat zij niet meer tegen ons is. Want de Here Jezus heeft de vloek van de wet voor ons gedragen aan het kruis. We zijn verzoend met God! Maar nu moeten we ook de finale bereiken. Nu moeten we de bruiloft bereiken. Daarvoor is er de wet: als wegwijzer naar de bruiloft. Wie dat vasthoudt gaat zingen. Hij gaat ook het feest van de wet vieren. Zelfs terwijl ze voor het vlees met heel strenge eisen komt!

2. Dat is het tweede: Vader doet Zich in zijn wet kennen als Heer over zijn volk.

Want dat is de keerzijde. De wet is er om het feest. Maar ze is ook een opgave voor het vlees. Want door de wet legt Vader beslag op heel ons leven. Wat we ook zeggen of doen, het staat allemaal onder de klem van die wet. Ook daarvan zingt Psalm 119: "Aan alles, hoe volkomen ook, heb ik een eind gezien. Maar uw gebod is onbegrensd." (vs. 96) God zegt: Je bent van Mij, mijn eigendomsvolk. Want Ik heb je gekocht. Niet voor jezelf. Maar om Mijn grote daden te verkondigen. Alles wat we hebben en doen moet nu zijn lof bezingen. Geen plekje mogen we reserveren voor onszelf. Ook ons hart niet. We moeten eerder alle schepselen prijsgeven dan dat we het minste of geringste tegen zijn wil zouden doen.

Soeverein stapt God ons leven binnen en zegt: Ik ben de HERE, uw God, die u verlost heb. Dat is evangelie. We zijn voor het feest verlost. Het is ook dat God recht op ons heeft. Recht op heel ons leven.

Vandaag heeft men de mond vol over 'de rechten van de mens'. Dat is een puur heidens spreken. Ik heb geen recht op dit of op dat. Door de zonde heb ik mijn rechten verspeeld.

Maar God heeft recht op mij. Naar dat recht eist Hij me helemaal op. Nooit en nergens kan ik mijn eigen gang gaan. In mijn leven met de HERE niet. Ook in de omgang met mijn naaste niet.

Die twee worden vandaag onder één noemer samengebracht. God en mijn naaste zijn niet twee maar één. Een God boven is er niet. Dat is verleden tijd. Iets uit de cultuur van vroeger. 't Is nu allemaal horizontaal. God is in de naaste.

De Here Jezus zegt: Er zijn twee geboden: God liefhebben bovenal. En de naaste als jezelf.

Maar dan zó dat het tweede aan het eerste gelijk is. De twee zijn één. Het is de ene ongedeelde wet van God. Ook in mijn naaste ontmoet ik de HERE. Ik kan Hem nooit ontwijken. Overal komt Hij op me af en zegt: "Wandel voor mijn aangezicht en wees oprecht!". In de winkel, achter je bureau, in heel het sociaaleconomische leven. Je mag daar nooit het onderste uit de kan vragen ten koste van je naaste.

Ook niet in je intieme relaties. In je gezin en op koffievissites. Het geldt altijd en overal. Bij elk intermenselijke contact blijft dit woord van kracht.

Nergens ben je ooit alleen. Altijd is Hij er en zegt: "Heb Mij lief met heel je hart, heel je ziel, heel je verstand en al je krachten!". En: "Heb met dezelfde kracht je naaste lief!".

Zo absoluut is de wet. Ze eist alles op. Ook ons hart. Ook daarvan kun je niet zeggen: Dat is van mij. Daar blijft U van af. Wie dat zegt wijst Gods verlossing af! Want daar

moet die verlossing toch beginnen: Bij dat hart. Wie daar 'nee' zegt, weigert zich te laten verlossen. En straks mist hij het feest.

De HERE is buitengewoon veeleisend. Of het nu over je portemonnee gaat, of over je kleding en je slaapkamer, over je lectuur, de radio, de TV, Hij heeft altijd het eerste en het laatste woord: Dit is de vrijheid van een christen dat hij als kind van Vader mag doen wat Hij wil.

O, als je dat los van het opschrift ziet! Je protesteert en zegt: Zo radicaal je geven? Nou, mij niet gezien. Niet voor niets spreekt Paulus over het verzet van het vlees tegen de Geest. Die twee staan tegenover elkaar. Dat vlees is wars van die 100%. En geef je daaraan toe dan begrijp je niet, hoe Israël Psalm 119 kon zingen en feest kon vieren.

Dat kun je alleen als je het eerste vasthoudt dat de God van die wet de Verlosser is, die maar één ding wil: Dat we eeuwig met Hem leven zullen.

Daartegen verzet zich in feite dat vlees. Want de gezindheid van dat vlees is de dood. Dat vlees zoekt die dood. Maar God zoekt ons leven. Daarom waarschuwt Hij tegen dat vlees.

Gemeente, als je dat gelooft, dan ga je toch zingen? En dan vind je het ook niet erg meer als Hij zelfs je hart vraagt. Uit dat hart klimt dan juist het gebed tot God omhoog: "Doorgrondt mij, o God, en ken mijn hart. Toets mij en ken mijn gedachten. Zie of bij mij een schadelijke weg is. En leidt mij op de eeuwige weg".

3. Dat is het derde: Vader openbaart Zich als de Bruidegom van zijn volk.

Want zo radicaal wil Hij nu dat we ons aan Hem geven. Daarom zegt Hij: "Gij zult geen andere goden voor mijn aangezicht hebben." Hij vraagt alle aandacht op voor Zichzelf. Geen wonder! Want Hij kocht ons om zijn bruid te zijn! Onze Maker is ook onze Man.

Hoe geweldig was dat destijds voor Israël. Al de goden waarop de Egyptenaren vertrouwden, waren niets vergeleken bij de HERE. De god Nijl kon slechts bloed spuwen. En hun zonnegod moest toezien hoe duisternis het land vervulde.

Ja, wie kan de HERE evenaren? Hoe geweldig heeft Hij ons aan het kruis niet verlost! Daarna heeft Hij bovendien door zijn Geest ons van dood levend gemaakt. Is er ergens een god die dat presteren kan? Neem de goden die onze voorouders dienden. Waar zijn ze vandaag? Of de goden die de wereld dient. Wat presteren zij?

Decennia lang heeft het communisme in Oost-Europa en in veel andere delen van de wereld de mensen een paradijs op aarde beloofd. Wat is er van terecht gekomen? Dat communisme is weg. Maar in Oost-Europa komt men haast om van de honger.

In de naam van de medemenselijkheid hebben velen geprobeerd een nieuwe wereld met nieuwe mensen te stichten. Maar wat zie je er van? Ieder is nog even egoïstisch en haatdragend als eerst. En je leven loopt overal gevaar. Conducteurs in het Openbaar Vervoer hebben extra bescherming nodig. Kinderen en vrouwen zijn nauwelijks veilig. Je hoort van ruzies hier en ruzies daar. In het groot en in het klein. Dat er geen derde wereldoorlog kwam, was alleen omdat men bang was voor elkaars bewapening.

Ja, men is bang. Zelfs in onze welvaartsstaat die de hebzucht prikkelt. Ze heeft geen bevrediging gebracht. Daarom is men het elders gaan zoeken. Bij de sekten. Bij drugs en bij seks. En het bijgeloof neemt toe. De waarzegsters en de horoscoopfabrieken hebben een goede boterham.

Men voelt zich nergens veilig. Zeker niet sinds de welvaartsstaat het niet meer houden kan, zodat de prachtige voorzieningen moesten worden teruggeschroefd.

Hoe blijkt vandaag wat Paulus schrijft, dat een afgod 'niets' is. Al de goden die de mens zichzelf gemaakt heeft zijn 'nulliteiten' gebleken.

En dan zegt de HERE hier: "Ik ben de HERE, uw God, die u levend heb gemaakt met Christus. Niemand die dat kan. Zo geweldig ben Ik".

Maar laat nu die nulliteiten voor wat ze zijn: De staat met haar socialisme, communisme en liberalisme. Die horoscopen, die drugs, de seks en die sekten. Laat Mij nu je Man zijn. Leef uit mijn beloften. Dan zul je merken: Ik ben met je, al de dagen tot aan de voleinding van de wereld.

De Here staat altijd klaar voor ons! Maar dan kunnen we er toch tegen, broeders en zusters, jongens en meisjes. Als door het verdwijnen van de ozonlaag het leven onmogelijk wordt. Of ook als ondanks alle veranderingen misschien toch nog een oorlog

straks het leven vernietigt. We hebben in de achtertuin van Europa gezien dat dat niet onmogelijk is.

Straks zal voorgoed blijken dat het God is die doden levend maakt. Op een aarde die vernieuwd en van alle, het milieu verpestende afval, gereinigd is.

Houdt toch vast dat de God van dit gebod uw Maker en Man is. Dan wordt uw leven een zingen: "Zo ik niet had geloofd dat ik het goede van de HERE zou zien in het land van de levenden! Wacht dan op de HERE, weest sterk. Hij zal uw hart versterken."

Dat is leven naar de stijl van dit eerste, gebod: Zo op de HERE rekenen, die je helpen kan en wil en zal. De angst verdwijnt. Je leven wordt een feest. Voorsmaak van het eeuwige feest: het bruiloftsfeest.

Amen.